

Дмитренко А. І.,

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», Україна

Dmytrenko A. I.,

candidate of economic sciences, assistant professor to department of economics of enterprise Vadym Hetman Kyiv National Economic University, Ukraine

**ДОСЛІДЖЕННЯ
СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
ЯК ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП
КОМПЛЕКСНОЇ
ДІАГНОСТИКИ
ПІДПРИЄМСТВА**

**MANAGEMENT SYSTEM
ANALYSIS AS AN INITIAL
PHASE
OF ENTERPRISE COMPLEX
DIAGNOSTICS**

Розглянуто існуючі методичні підходи до здійснення аналізу системи управління підприємства. Ідентифіковано завдання, джерела інформації, аспекти та базові показники дослідження системи управління.

Existing methodical approaches to management system analysis are considered. Goals, information sources, aspects and basic indicators of The article presents an essence, types, principles, conditions and technology of management system analysis are suggested.

Підприємство як відкрита соціально-економічна система складається з багатьох підсистем і їх елементів, ефективна взаємодія яких має забезпечуватися системою управління організації. Оцінка системи управління є найменш формалізованим і найбільш суб'єктивним етапом комплексної діагностики підприємства, що вимагає особистого візиту на підприємство. Разом з тим, завдяки такому етапу дослідник отримує уявлення про логіку функціонування та внутрішнє середовище організації.

У результаті критичного аналізу наукового доробку провідних вітчизняних учених [1—5, 7] було виявлено певні прогалини, пов'язані з неповнотою спектру аспектів дослідження організаційних структур управління підприємств. Така ситуація потребує детального опрацювання кола об'єктів дослідження та відповідних їм кількісних і якісних показників.

Необхідними аспектами дослідження мають бути мета та завдання діяльності, функції управління, організаційна структура, структура прав власності, організаційна культура, інформаційне забезпечення управлінських процесів і загальна ефективність системи управління. Джерелами інформації на даній стадії діагностики виступають внутрішні документи суб'єкта господарювання: статут, колективний договір, схема організаційної структури, по-

ложення про підрозділи організації, довідки депозитарію та реєстратора цінних паперів, штатний розклад, посадові інструкції працівників, паспорти бізнес-процесів, бізнес-плани підприємства, сертифікати відповідності стандартам менеджменту якості, протоколи загальних зборів акціонерів тощо.

Початковим аспектом діагностики системи управління є дослідження цільової орієнтації компанії. Аналізуючи цілі та завдання організації, досліджують місію підприємства, його стратегічні та загальнокорпоративні тактичні цілі, стратегію розвитку організації, функції окремих підрозділів та осіб.

При аналізі організаційної структури визначають її тип, ієрархію та функції структурних одиниць, зв'язки між ними, їх технічну та кадрову забезпеченість. Оцінивши організаційну культуру, дослідник повинен сформулювати судження про її адекватність місії та цілям організації, умовам макро- та бізнес-середовища, відповідність потребам розвитку потенціалу підприємства. Важливим моментом дослідження системи управління підприємства є ідентифікація структури прав власності. Аналітику необхідно звернути увагу на кількість власників, частку кожного у статутному капіталі, рівень консолідованості власників, наявність серед них угруповань, їх цільові установки, можливість конфронтації тощо. Аналізуючи акціонерні товариства, звертають увагу на активність, неупередженість, авторитет і компетентність членів наглядової ради та ревізійної комісії компанії.

Досліджуючи інформаційне забезпечення, вивчають інформаційні ресурси, інформаційні технології, програмне забезпечення, а також технічні засоби інформаційних процесів. Для кількісної характеристики окремих аспектів інформаційного забезпечення системи управління на підприємстві можна використовувати такі показники, як коефіцієнт електронного документообігу, коефіцієнт комп'ютеризації, фондоозброєність управлінського персоналу.

В основу оцінювання економічної ефективності управління може бути покладено співвідношення обсягів економічного ефекту від функціонування організації та суми витрат на утримання адміністративного апарату. Як базові економічні ефекти доцільно використовувати обсяги чистої виручки, сукупних доходів, фінансового результату до та після оподаткування.

Література

1. *Востряков О. В.* Діагностика рівня збалансованості системи управління підприємством // Формування ринкової економіки: зб. наук. праць / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т

імені Вадима Гетьмана» ; [відп. ред. О. О. Беляєв]. — К. : КНЕУ, 1992. — Вип. 18. — 2007. — 477 с. — С. 158—166.

2. Діденко В. М. Менеджмент: Підручник. — К.: Кондор, 2008. — 584 с.

3. Котюк А. Б. Оцінювання організаційних структур управління автомобілебудівними компаніями // Актуальні проблеми економіки. — 2008. — № 11. — С. 120—129.

4. Мельник О. Г. Системно-орієнтована діагностика діяльності підприємства // Актуальні проблеми економіки. — № 1 (103). — 2010. — С. 143—150.

5. Сіменко І. В. Якість організаційної структури управління суб'єктом господарювання: аспекти і параметри оцінки // Актуальні проблеми економіки. — 2009. — № 12. — С. 106—113.

6. Швиданенко Г. О., Дмитренко А. І., Олексюк О. І. Бізнес-діагностика підприємства: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2008. — 344 с.

7. Шубін О. О., Сіменко І. В. Аналітична оцінка якості організаційних комунікацій // Актуальні проблеми економіки. — № 1 (103). — 2010. — С. 143—184.

Єзупов Ю. А.,

канд. екон. наук, доцент ОНЕУ,
Україна

Yegupov Yuriy,

PhD Economics, Chair «Economy
of enterprise» Odessa State
Economic University, Ukraine

ЛОГІКА ОБҐРУНТУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ НАЯВНИМИ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Запропоновано логічну схему обґрунтування виробничих планів наявними трудовими ресурсами підприємства. Визначено особливості впливу ринку праці на потенційні й реальні можливості кадрового забезпечення плану виробництва і підприємства в цілому. Досліджено взаємозв'язки плану по праці з іншими розділами тактичного плану в процесі обґрунтування виробничої програми підприємства.

PRODUCTION PROGRAM RATIONALE OF THE LABOR RESOURCES IN THE AVAILABILITY

Be proposed logic was justifying of production plans the availability labor resources of the entity. Features of influence of the labor market to potential and to real possibilities of staffing provision of production and the entity as a whole are determined. In the process was justifying of production program are researched the interaction of plan on labor with other sections of the tactical plan the entity.

Формування виробничої програми (ВП) підприємства є стрижневим процесом, що інтегрує усю сукупність розрахунків, здійснюваних у контексті тактичного планування, починаючи від ана-